

तवभ्रातापितादृशइत्याह नामिति यदर्थं हतासभ्रातापितानैषितवान् अन्यकामाहीतिपूर्वोक्तहेतौरेवेत्यर्थः ॥ २३ ॥ अंबानाम्याप्रार्थ्यमानेनापित्वयाब्रह्मचर्यनत्यक्तमित्युक्ताधर्मसंकटेपित्वयातनत्यक्तमित्याह दारयोरिति यस्यविचित्रवीर्यस्य हेप्राज्ञतवमिषतः पश्यतः मानिनः मानवतः ॥ २४ ॥ कोहिधर्मइति हेभीष्मतेतवनिकटेअहिर्दन्त्रासुरस्तस्यधर्मोदंभदर्पादिः कोस्तिनकोपीत्यर्थः तवकोपिदंभादि रासुरोधर्मोनास्तिअतः यदिदंधारयसिब्रह्मचर्यतद्वृथा व्यासेनेवत्वयापिभ्रातृक्षेत्रेषुअपत्योत्पादनंकर्तुंयुक्तमेवासीदित्यर्थः वाशब्दौइवार्थे ल्यब्लोपेपंचम्यौ मोहंप्राप्येवक्लीबत्वंप्राप्येवमूर्छितवत्क्लीबवच्चासंभा वितविष्टवंतवब्रह्मचर्यमित्यर्थः ॥ २५ ॥ नत्विति हेधर्मज्ञकचिदपिसाधनेशमदमादौतवउपचयंरुद्धिनपश्यामिइतिनअपितुपश्याम्येव हितेहितनिमित्तंत्वयावृद्धाश्वसेविताइत्यपिपश्यामि तत्रलिंगं यएवंधर्म

तांत्वयाऽपिहतांभीष्मकन्यांनैषितवान्यतः॥भ्राताविचित्रवीर्यस्तेसतांमार्गमनुष्ठितः ॥ २३ ॥ दारयोर्यस्यचान्येनमिषतःप्राज्ञमानिनः ॥ तवजातान्यपत्यानि सज्जनाचरितेपथि ॥ २४ ॥ कोहिधर्मोस्तितेभीष्मब्रह्मचर्यमिदंवृथा ॥ यद्धारयसिमोहाद्वाक्लीबत्वाद्दानसंशयः ॥ २५ ॥ नत्वहंतवधर्मज्ञपश्याम्युपचयंकचित् ॥ नहितेसेवितावृद्धायएवंधर्ममब्रवीः ॥ २६ ॥ इष्टंदत्तमधीतंचयज्ञाश्वबहुदक्षिणाः ॥ सर्वमेतदपत्यस्यकलानार्हतिषोडशीं ॥ २७ ॥ व्रतोपवासैर्वहुभिःकृतंभवतिभीष्मयत् ॥ सर्वतदनपत्यस्यमोघंभवतिनिश्चयात् ॥ २८ ॥ सोऽनपत्यश्ववृद्धश्चमिथ्याधर्मानुसारकः ॥ हंसवत्त्वमपीदानींज्ञातिभ्यःप्राप्नुयावधं ॥ २९ ॥ एवंहिकथयंत्यन्येनराज्ञानविदःपुरा ॥ भीष्मयत्तदहंसम्यक्वक्ष्यामितवशृण्वतः ॥ ३० ॥ वृद्धःकिलसमुद्रांतिकश्चिद्वंसोभवत्पुरा ॥ धर्मवागन्यथावृत्तःपक्षिणः सोनुशास्तिच ॥ ३१ ॥ धर्मचरतमाधर्ममितितस्यवचःकिल ॥ पक्षिणःशुश्रुवुर्भीष्मसततंसत्यवादिनः ॥ ३२ ॥ अथास्यभक्ष्यमाजहुःसमुद्रजलचारिणः ॥ अं डजाभीष्मतस्यान्येधर्मार्थमितिशुश्रुम ॥ ३३ ॥ तेचतस्यसमभ्याशेनिक्षिप्यांडानिसर्वशः ॥ समुद्रांभस्यमज्जंतचरंतोभीष्मपक्षिणः ॥ तेषामंडानिसर्वेषांभक्षयामासपापकृत् ॥ ३४ ॥ सहंसःसंप्रमत्तानामप्रमत्तःस्वकर्मणि ॥ ततःप्रक्षीयमाणेषुतेषुतेष्वंडजोपरः ॥ अशंकतमहाप्राज्ञःसकदाचिददर्शह ॥ ३५ ॥

मब्रवीरिति एवंकृष्णस्थैवपूज्यत्वरूपंधर्म ॥ २६ ॥ इष्टंदत्तमितिसार्द्धश्लोकत्रयंवाक्यं इष्टादिकंअपत्यस्यषोडशीमपिकलानार्हतिअनपत्यस्यचव्रतादिकंमोघमित्येवंअन्येनराःकथयंतीतियोजना ॥ २७ ॥ ॥ २८ ॥ सत्वंअनपत्यःसन्मिथ्याधर्मआध्यासिकधर्मोऽपत्योत्पादनादिःतस्यअनुसारकःतंअनुसर्तुंवृद्धोवयोतीतत्वादयोग्योसीत्यर्थः अनुशासनादितिपाठेमिथ्याधर्मानुशासनंदेहाभिमानियोग्यंशास्त्रंविहायानपत्यश्ववृद्धश्चजातोसीतिसंबंधः तस्माद्वंसवत्संन्यासिवत्ज्ञातिभ्यःज्ञानेभ्यःतत्त्वज्ञानात् श्रवणादिव्यापारभेदात्बहुत्वं वधंगतिमोक्षं गत्यर्थस्यहंतैरिदंरूपं श्रवणमनननिदिध्यासनैःसम्यगनुष्ठितैरात्मानंप्राप्नुहीत्यर्थः ॥ २९ ॥ यस्त्वनृताभिसंधिःशब्देनैवज्ञानंवदतिनचध्यानेनसाक्षात्करोतिसंबध्यतइत्यस्मिन्नर्थेहंसाख्यायिकामाह एवंहीत्यादिनाकुरुत्तमेत्यतेन ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥